



เกณฑ์และกลวิธีการตั้งชื่อยันต์ของคนไทย

The criteria and strategies used in Thai Yantras naming

กิตติพัฒน์ เพ็ชรทองนะ*

Kittipat Petthongna

บทคัดย่อ

รายงานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกณฑ์และกลวิธีการตั้งชื่อยันต์ของคนไทย โดยข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์คือชื่อยันต์ที่รวบรวมมาจากตำรายันต์ จำนวนทั้งสิ้น 727 ชื่อ ผลการศึกษาพบเกณฑ์ที่ใช้ในการตั้งชื่อยันต์ทั้งสิ้น 5 ประการ ได้แก่ วิธีการทำและใช้ยันต์ องค์ประกอบของยันต์ ความเชื่อในศาสนา กฎตายมของยันต์ และเกณฑ์อื่น ๆ เกณฑ์ดังกล่าวนำมาใช้เป็นกลวิธีการตั้งชื่อยันต์ทั้งสิ้น 15 กลวิธี ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 3 กลวิธีหลัก ได้แก่ กลวิธีการตั้งชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์เดียว กลวิธีการตั้งชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์สองเกณฑ์ประกอบกัน และกลวิธีการตั้งชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์สามเกณฑ์ประกอบกัน

คำสำคัญ : ชื่อ, การตั้งชื่อ, ยันต์

Abstract

This article aims to study the criteria and strategies used in Thai Yantras naming. Data used for analysis are 727 names collected from Yantra textbook. The results found there are 5 criteria in Thai Yantras naming : process and usage, Yantra component, religious belief, power of Yantra, and other. The five criteria used in Thai Yantras naming are classified into 15 strategies. However, all the strategies can be classified into 3 main strategies. First, Thai Yantras naming is based on only one of the five criteria. Second, Thai Yantras naming is based on two of the five criteria, and Third, Thai Yantras naming is based on three of the five criteria.

Keywords: Name, Naming, Yantra

* อาจารย์ประจำหลักสูตรภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช E-mail : pakpanee@hotmail.com



บทนำ

ยันต์เป็นเครื่องรางของขลังชนิดหนึ่งที่คนไทยนิยมใช้มาตั้งแต่สมัยโบราณ ดังปรากฏหลักฐานที่ด้านหลังของพระพิมพ์สมัยอยุธยาตอนต้นที่ได้จากพระปรารักษ์วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีอายุอยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ 19-20 (ฉัตรชัย มณีรัตน์, 2551, 1) และยังปรากฏเรื่องราวทั้งในจดหมายเหตุ พระราชพงศาวดาร และวรรณคดีอีกด้วย เช่น ในเรื่องขุนช้างขุนแผนได้ปรากฏการใช้ยันต์ในการสักร่างกาย ตลอดจนการทำพิธีทางไสยศาสตร์ เช่น การปลุกกุมารทอง การตีดาบฟ้าฟัน และการทำเสน่ห์

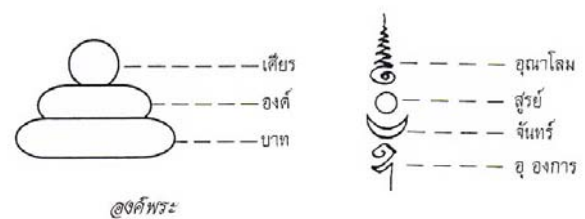
จากการศึกษาเอกสาร พบว่า มีผู้ศึกษาและให้คำนิยามความหมายของยันต์ไว้หลายท่าน ได้แก่ ประเทิน มหาจันทร์ (2534, 41), เปลื้อง ณ นคร (2517, 370), ราชบัณฑิตยสถาน (2546, 898), อังคาร ปัญญาศิลป์ (ม.ป.ป., 105) และอุทัย สินธุสาร (2521, 3616) ซึ่งสามารถสรุปความหมายของยันต์ได้ว่า อักษร เลขลายเส้น หรือรูปภาพ ที่เขียนสัก หรือแกะสลักลงบนผิวหนังหรือวัสดุต่าง ๆ โดยนับถือกันว่ามีความศักดิ์สิทธิ์และใช้เป็นเครื่องรางของขลังชนิดหนึ่ง

การทำยันต์ต่าง ๆ เรียกว่า “ลงยันต์” หรือ “ลงเลขยันต์” โบราณจารย์ได้กำหนดขั้นตอนการทำ โดยเริ่มจากการลากเส้นยันต์ จากนั้นจึงลงอักขระหรือตัวเลข หรือจะลงทั้งอักขระและตัวเลขประกอบกันก็ได้ โดยในแต่ละขั้นตอนจะต้องมีคาถากำกับด้วยเสมอ ในส่วนของอักขระที่นิยมใช้ในการลงยันต์คืออักขระภาษาขอมซึ่งถือว่าเป็นอักษรขลัง ทั้งนี้อาจเนื่องด้วยเป็นอักษรที่ใช้ในการศาสนามาแต่เดิม

การลงอักขระนิยมลงเฉพาะอักษรแรกของแต่ละข้อความในหลักธรรมหรือที่เรียกกันว่า “หัวใจคาถา” เพื่อเป็นการประหยัดเนื้อที่ เช่น หลักธรรมในอริยสัจ 4 ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค ก็ย่อ

เป็น “ทุสะนิมะ” ส่วนตัวเลขจะเป็นผลรวมของอักษรวรรคแรกของแต่ละข้อความอีกทีหนึ่ง เช่น “ทุสะนิมะ” ดังกล่าวข้างต้นก็เขียนแทนด้วยเลข 4 (๔) เป็นต้น ทั้งนี้ตัวเลขที่ใช้ในยันต์จะใช้เฉพาะตัวเลขไทยเท่านั้น

ในยันต์ต่าง ๆ นอกจากจะมีการลงอักขระและตัวเลขหลายแบบแล้ว ยังพบการลงรูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ อีกด้วย ได้แก่ องค์พระ สุริย์ จันทร์ ศร อุณาโลม และเฉพาะขัดสมาธิ



ภาพที่ 1 รูปสัญลักษณ์ที่ใช้ในยันต์
ที่มา : (เทพย์ สาริกบุตร, 2538, 7-8)

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับเครื่องรางของขลังของคนไทย พบว่า ยันต์เป็นเครื่องรางของขลังที่ปรากฏลักษณะการใช้ที่หลากหลาย โดยปรากฏทั้งการใช้เดี่ยว เช่น การสักตามร่างกาย การเขียนลงบนผืนผ้าหรือโลหะเพื่อทำเป็นเสื้อยันต์ ผ้ายันต์ ธงประเจียด ตะกรุด และการเขียนลงบนกระดาษเพื่อทำเป็นใส่เทียน ตลอดจนการใช้ร่วมกับเครื่องรางของขลังชนิดอื่น ๆ เช่น การจารลงบนพระเครื่อง เป็นต้น เมื่อพิจารณาด้านกฤตยาตามอันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากยันต์ตามความเชื่อของคนไทย พบว่า ยันต์มีกฤตยาครอบคลุมวัตถุประสงค์ของผู้ใช้ในทุกด้าน เช่น แคล้วคลาด คงกระพันชาตรี เมตตามหานิยม และโชคลาภ นอกจากนี้ในพิธีการต่าง ๆ ของคนไทยก็มักพบการใช้ยันต์เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ เช่น เมื่อจะปลูกบ้านก็มียันต์ปิดหัวเสา ตลอดจนการอยู่ไฟก็ใช้ยันต์กันปีศาจ ยามป่วยไข้ไม่สบายก็ใช้ยันต์กันไข้ แม้



เมื่อตายลงก็มียันต์ปิดฝาโลง เป็นต้น (ส. พลายน้อย, 2539, 136)

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ายันต์มีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นกับวิถีชีวิตของคนไทย นอกจากนี้หากพิจารณาว่าภาษามีความสัมพันธ์กับความคิดของมนุษย์ ดังนั้นหากมีการศึกษาเกณฑ์และกลวิธีการตั้งชื่อยันต์ของคนไทย ผลการศึกษาที่ได้จึงน่าจะช่วยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับยันต์และความคิดของคนไทยเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาเกณฑ์และกลวิธีการตั้งชื่อยันต์ของคนไทย

สมมติฐานการวิจัย

กลวิธีการตั้งชื่อยันต์ของคนไทยส่วนใหญ่สัมพันธ์กับกฤตยาของยันต์

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาชื่อยันต์ที่ปรากฏในตำรายันต์ จำนวน 5 เล่ม ได้แก่ คัมภีร์ยันต์ 108 (อรุณินทร์ วิริยะบุรณะ, 2521), ประชุมมหายันต์ 108 (เทพย์ สาริกบุตร, 2538), พระคัมภีร์พระเวท ฉบับปัญจมบรรพ (เทพย์ สาริกบุตร, ม.ป.ป.), เพ็ชรรัตนมหายันต์ 108 ฉบับพิสดาร (อรุณินทร์ วิริยะบุรณะ, ม.ป.ป.) และ 108 ยันต์ ฉบับพิสดาร (อรุณินทร์ วิริยะบุรณะ, ม.ป.ป.) เท่านั้น ผลการศึกษาพบชื่อยันต์จำนวนทั้งหมด 867 ชื่อ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ตัดชื่อยันต์ที่ซ้ำกันออก ซึ่งชื่อยันต์ที่ผู้วิจัยถือว่าเป็นชื่อที่ซ้ำกันนั้นคือยันต์ที่มีชื่อ วิธีการทำและใช้ยันต์ องค์ประกอบของยันต์ และกฤตยาของยันต์เหมือนกัน หรือชื่อยันต์ที่มีการแปรของรูปเขียน แต่มีวิธีการทำและใช้ยันต์ องค์ประกอบของยันต์ และ

กฤตยาของยันต์เหมือนกัน ดังนั้นจึงมีชื่อยันต์ที่ใช้ในการวิเคราะห์จำนวนทั้งสิ้น 727 ชื่อ

นิยามศัพท์

ชื่อยันต์ หมายถึง ชื่อเฉพาะที่ใช้จำแนกยันต์แต่ละยันต์ ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะถือว่า ชื่อยันต์ คือ “ชื่อ” ที่ตามหลังคำว่า “ยันต์” ที่ปรากฏในตำรายันต์ที่ใช้ในการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 727 ชื่อ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมชื่อยันต์จากตำรายันต์ที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับยันต์และพิธีกรรมทางไสยศาสตร์ เพื่อศึกษาวิเคราะห์เกณฑ์และกลวิธีการตั้งชื่อยันต์ของคนไทย

ผลการวิจัย

1. เกณฑ์การตั้งชื่อยันต์ของคนไทย

เกณฑ์การตั้งชื่อยันต์ของคนไทย หมายถึง หลักที่โบราณจารย์ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาตั้งชื่อยันต์ต่าง ๆ ผลการศึกษพบเกณฑ์ที่ใช้ในการตั้งชื่อยันต์ทั้งสิ้น 5 ประการ ได้แก่ วิธีการทำและใช้ยันต์ องค์ประกอบของยันต์ ความเชื่อในศาสนา กฤตยาของยันต์ และเกณฑ์อื่น ๆ ดังนี้

1.1 วิธีการทำและใช้ยันต์

วิธีการทำและใช้ยันต์ หมายถึง กรรมวิธีในการทำยันต์ ซึ่งประกอบด้วยวันและเวลาในการทำ ขั้นตอนในการทำ วัสดุที่ใช้ ตำแหน่งหรือบริเวณที่ลงยันต์ รูปแบบการใช้ยันต์ และวิธีการใช้ยันต์ ดังนี้

1.1.1 วันและเวลาในการทำ

วันและเวลาในการทำ หมายถึง การกำหนดวันและเวลาที่ในการทำยันต์



โดยทั่วไปจะกำหนดเอาวันที่เป็นธงชัย หรือวันที่เป็น
อธิบดีของแต่ละปี ซึ่งมักตรงกับวันอังคาร วัน
พฤหัสบดี และวันเสาร์ (เทม มีเต็ม, 2542, 5331)

1.1.2 ขั้นตอนในการทำ

ขั้นตอนในการทำ หมายถึง
วิธีการลงยันต์ การลงยันต์โดยทั่วไปมักใช้ดินสอ
หรือเหล็กจารในการลงยันต์เพียงครั้งเดียว แต่บาง
ยันต์ต้องใช้การลงยันต์ซ้ำ ๆ กันหลาย ๆ ครั้ง เมื่อลง
เสร็จครั้งหนึ่งก็ลบเอาผงดินสอที่ออกแล้วลงใหม่
เรียกวิธีการนี้ว่า “การลงถม” หรือ “การลบถม” ส่วน
เครื่องมือที่ใช้ลงยันต์ ได้แก่ เหล็กจาร ดินสอคำ หมึก
คำ ดินสอที่ปรุขี้ผึ้งเพื่อใช้ลงลบผงบนกระดานชนวน
และเหล็กสัก (อมร ศรีพจนารถ, 2539, 15429)

1.1.3 วัสดุที่ใช้

วัสดุที่ใช้ หมายถึง วัสดุใน
การทำยันต์ ซึ่งมีมากมายหลากหลายชนิด เช่น
กระดาษ ผ้า แผ่นโลหะ หินบดยา ไม้เท้า และบาตร
น้ำมันต์ (อมร ศรีพจนารถ, 2539, 15428) นอกจากนี้
ยังนิยมใช้วัสดุที่นับถือกันว่ามีอำนาจลึกลับโดย
ธรรมชาติมาใช้ในการทำยันต์อีกด้วย เช่น หนั
งหน้าผากเสือ เขี้ยวเสือ ไม้ฟ้าผ่า และกะลาตาเดียว
 เป็นต้น

1.1.4 ตำแหน่งหรือบริเวณที่ลง

ยันต์

ตำแหน่งหรือบริเวณที่ลง
ยันต์ หมายถึง ตำแหน่งหรือบริเวณของอวัยวะหรือ
สถานที่ซึ่งกำหนดไว้เป็นการเฉพาะในการลงยันต์
นั้น ๆ เช่น กระหม่อม ฝ่ามือ ประตู่ และเพดาน
 เป็นต้น

1.1.5 รูปแบบการใช้ยันต์

รูปแบบการใช้ยันต์ หมายถึง
เครื่องรางของขลังที่ประดิษฐ์และปลุกเสกทำขึ้นจาก
ยันต์ รูปแบบการใช้ยันต์นี้ เช่น ผ้าประเจียด และ
แหวนพิรอด เป็นต้น

1.1.6 วิธีการใช้ยันต์

วิธีการใช้ยันต์ หมายถึง
ลักษณะการใช้ยันต์ตามอุปเท่ห์ที่โบราณจารย์วางไว้
เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น
ยันต์มหาอุด โบราณจารย์ได้กำหนดวิธีการใช้ไว้ว่า
ถ้าจะต่อสู้ให้รู้ดไว้ข้างหน้า ถ้าหนีให้รู้ดไว้ข้างหลัง
ถ้าเข้าเฝ้าท้าวพระยาให้รู้ดไว้ข้างขวา ถ้าจะเข้าหา
ผู้หญิงให้รู้ดไว้ข้างซ้าย ถ้าจะให้เป็นกำบังก็ให้ห้อมไว้
 เป็นต้น

1.2 องค์ประกอบของยันต์

องค์ประกอบของยันต์ หมายถึง อักษร
รูปภาพ และชุดยันต์ ที่นำมาประกอบขึ้นเป็นยันต์แต่
ละยันต์ อักษร คือ อักษรภาษาขอมที่ใช้ลงยันต์ และ
ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะถือว่าทั้งการแกะสลักวัสดุและ
รูปทรงเรขาคณิตในยันต์เป็นรูปภาพ ส่วนชุดยันต์
หมายถึง ยันต์ที่ประกอบขึ้นจากยันต์มากกว่าหนึ่ง
ยันต์ เช่น ยันต์สี่ดวง คือ ชุดยันต์ที่ประกอบขึ้นจาก
ยันต์จำนวน 4 ยันต์ เป็นต้น

1.3 ความเชื่อในศาสนา

ความเชื่อในศาสนา หมายถึง ความเชื่อ
ต่าง ๆ ของคนไทยทั้งที่เกี่ยวกับพุทธศาสนาและ
ศาสนาฮินดู ทั้งนี้ความเชื่อในพุทธศาสนาได้อ้างอิง
ข้อมูลจากพระไตรปิฎก และวรรณคดีพุทธศาสนาอัน
เกี่ยวเนื่องกับพระไตรปิฎก ได้แก่ ไตรภูมิพระร่วง
และชาดกต่าง ๆ ส่วนความเชื่อในศาสนาฮินดูได้
อ้างอิงข้อมูลจากคัมภีร์พระเวท และคัมภีร์ปราณะ

1.4 กฤตยาคมของยันต์

กฤตยาคม ของยันต์ หมายถึง
ผลสัมฤทธิ์อันเกิดจากการใช้ยันต์ ซึ่งเป็นคุณสมบัติ
ประจำยันต์แต่ละยันต์ กฤตยาคมของยันต์มักนิยม
แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ ทางเมตตาม
หานิยม หมายถึง ความเมตตาเสน่ห์หา ความ
เจริญรุ่งเรืองและโชคลาภ และทางคงกระพันชาตรี
หมายถึง ความคงกระพัน ความแคล้วคลาด และ



อำนาจบารมี (สุลักษณ์ ศรีบุรี และทวิวงศ์ ศรีบุรี,
2530, 47 – 48)

1.5 เกณฑ์อื่น ๆ

เกณฑ์อื่น ๆ หมายถึง เกณฑ์การตั้ง
ชื่อที่นอกเหนือจากเกณฑ์ทั้ง 4 ประการข้างต้น ได้แก่
คุณค่าและความสำคัญของยันต์ พระนามของ
พระมหากษัตริย์ และชื่อของตัวละครในวรรณคดี
อย่างไรก็ตาม ชื่อยันต์ที่ตั้งตามเกณฑ์ดังกล่าวนี้พบ
จำนวนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

2. กลวิธีการตั้งชื่อยันต์ของคนไทย

กลวิธีการตั้งชื่อยันต์ของคนไทย
หมายถึง การนำเกณฑ์ที่ใช้ในการตั้งชื่อยันต์มา
พิจารณาแล้วประกอบศัพท์ขึ้นเป็นชื่อยันต์ ผล
การศึกษาวิเคราะห์ชื่อยันต์ สามารถจำแนกกลวิธีการ
ตั้งชื่อยันต์ของคนไทยได้เป็น 3 กลวิธีหลัก ได้แก่
กลวิธีการตั้งชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์เดียว กลวิธีการตั้ง
ชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์สองเกณฑ์ประกอบกัน และ
กลวิธีการตั้งชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์สามเกณฑ์ประกอบ
กัน

2.1 กลวิธีการตั้งชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์ เดียว

กลวิธีการตั้งชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์
เดียว หมายถึง การนำเกณฑ์ที่ใช้ในการตั้งชื่อยันต์
ได้แก่ วิธีการทำและใช้ยันต์ องค์ประกอบของยันต์
ความเชื่อในศาสนา กฤตยาคมของยันต์ และเกณฑ์
อื่น ๆ เพียงเกณฑ์เดียวมาใช้พิจารณาในการตั้งชื่อ
ยันต์ จากการศึกษาพบทั้งสิ้น 527 ชื่อ ดังนี้

2.1.1 การตั้งชื่อยันต์ตามวิธีการทำ และใช้ยันต์ พบทั้งสิ้น 129 ชื่อ ดังนี้

2.1.1.1 การตั้งชื่อยันต์ตาม วันและเวลาในการทำยันต์ พบเพียงชื่อเดียว คือ

ยันต์พระจันทร์เพ็ญ
ยันต์นี้ให้ลงใน
วันเพ็ญที่ตรงกับวันจันทร์

2.1.1.2 การตั้งชื่อยันต์ ตามวัสดุที่ใช้ในการทำยันต์ เช่น

ยันต์ดอกจำปา
ยันต์นี้ให้ลงบน
กลีบดอกจำปา

ยันต์บาตรแตก
ยันต์นี้ให้ลงบน
บาตรแตก คือบาตรพระที่แตกแล้วใช้การไม่ได้แล้ว

2.1.1.3 การตั้งชื่อยันต์ ตามขั้นตอนในการทำยันต์ พบเพียงชื่อเดียว คือ

ยันต์ลงถม
ยันต์นี้ใช้การลง
ถม คือ การลงยันต์ด้วยดินสอแล้วลบออกจากนั้นจึง
ลงซ้ำด้วยยันต์เดิม ทำอย่างนี้จนครบตามจำนวนครั้ง
ที่กำหนดไว้ในตำรายันต์ คือ ด้านหน้าให้ลงถม 23
ครั้ง ส่วนด้านหลังให้ลงถม 27 ครั้ง

2.1.1.4 การตั้งชื่อยันต์ ตามรูปแบบการใช้ยันต์ เช่น

ยันต์ตะกรุดโทน
ตะ กรู ด
หมายถึง แผ่นโลหะที่แผ่แล้วม้วนกลม ๆ ลง
คาถาอาคม ใช้เป็นเครื่องรางของขลัง ต่อมาใช้เป็น
เครื่องประดับก็มี (สังคม ศรีราช, 2517, 7591)
อย่างไรก็ตาม ตะกรุดนั้นไม่จำกัดว่าจะต้องทำจาก
โลหะเท่านั้น เพราะปรากฏการทำตะกรุดด้วยวัสดุ
หลากหลายชนิด เช่น ใบลาน กระดาษสา ไม้ไผ่ งา
เขา สังกะสี อะลูมิเนียม ทองเหลือง เงิน ทอง นาก
ตะกั่ว ชิน หรือโลหะผสมอื่น ๆ ไม่มีจำกัดตายตัว
(เจดีย์ทอง และคนอื่น ๆ, 2546, 123) ยันต์นี้ให้ลง
แผ่นโลหะแล้วม้วนทำเป็นตะกรุดโทน ซึ่งหมายถึง
ตะกรุดดอกเดียว

ยันต์แหวนพินอค
แหวน พิน อ ด
หมายถึง แหวนชนิดหนึ่ง ซึ่งถือกันว่าเป็นเครื่องราง



ของขลัง ยันต์นี้ให้ลงยันต์บนกระดาษหรือผ้าขาว แล้วถักเป็นแหวนพिरอด

2.1.1.5 การตั้งชื่อยันต์

ตามวิธีการใช้ยันต์ เช่น

ยันต์กลั่นกิน

ยันต์นี้ให้ลงกระดาษปิดกันขึ้น จากนั้นเอาน้ำใส่ลงในขันแล้วจึงกลั่นกินน้ำในขันนั้นพร้อมกับยันต์

ยันต์ห่อพระธาตุ

ยันต์นี้ให้ลงบนกระดาษ ผ้าขาว หรือแผ่นทองคำ สำหรับห่อพระธาตุ ก่อนบรรจุเข้าไปในองค์พระ

นอกจากนี้ จากการศึกษา

ยังพบการตั้งชื่อยันต์โดยนำกลวิธีย่อยสองประการมาประกอบกันในการตั้งชื่อยันต์อีกด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้จัดรวมไว้เป็นกลวิธีย่อยในกลวิธีการตั้งชื่อยันต์ตามวิธีการทำและใช้ยันต์ ดังนี้

2.1.1.6 การตั้งชื่อยันต์

ตามขั้นตอนในการทำและตำแหน่งหรือบริเวณที่ลงยันต์ เช่น

ยันต์ลงกระหม่อม

ยันต์นี้ให้ลงที่กระหม่อม

ยันต์ลงประคูด

ยันต์นี้ให้ลงที่ประคูด

2.1.1.7 การตั้งชื่อยันต์

ตามรูปแบบการใช้ยันต์ และวันและเวลาในการทำยันต์ พบเพียงชื่อเดียว คือ

ยันต์ตะกรุดเพ็ญวันเสาร์

ยันต์นี้ให้ทำเป็นตะกรุด โดยให้ทำในวันเพ็ญที่ตรงกับวันเสาร์

2.1.1.8 การตั้งชื่อยันต์

ตามรูปแบบการใช้ยันต์และขั้นตอนในการทำยันต์ พบเพียงชื่อเดียว คือ

ยันต์ตะกรุดลบถม

ยันต์นี้ให้ทำเป็นตะกรุด การลงยันต์ให้ใช้การลงถมทั้งหมด 108 ครั้ง โดยครั้งสุดท้ายคือครั้งที่ 108 ไม่ต้องลบ จากนั้นจึงม้วนทำเป็นตะกรุด

2.1.1.9 การตั้งชื่อยันต์

ตามรูปแบบการใช้ยันต์และวัสดุที่ใช้ในการทำยันต์ พบเพียงชื่อเดียว คือ

ยันต์ตะกรุดสามกษัตริย์

ยันต์นี้ให้ทำเป็นตะกรุด 3 ดอก โดยให้ลงในแผ่นเงิน แผ่นทอง และแผ่นนาก อย่างละ 1 ดอก เรียกว่า สามกษัตริย์ จากนั้นร้อยสาย

2.1.1.10 การตั้งชื่อยันต์

ตามวิธีการใช้ยันต์และตำแหน่งหรือบริเวณที่ลงยันต์ เช่น

ยันต์ปิดทวาร

ยันต์นี้ให้ลงบนกระดาษใช้ปิดประคูด

ยันต์ปิดประคูดเรือน

ยันต์นี้ให้ลงบนผ้าใช้ปิดประคูดเรือน

2.1.2 การตั้งชื่อยันต์ตาม

องค์ประกอบของยันต์ พบทั้งสิ้น 56 ชื่อ ดังนี้

2.1.2.1 การตั้งชื่อยันต์

ตามอักขระ เช่น

ยันต์ปฐมอักขระ

ยันต์นี้ให้ลงเป็นตาหมากรุก ภายในยันต์บรรจุอักขระขอมบาลีทั้งพยัญชนะและสระ ซึ่งเป็นอักขระเริ่มต้นที่ใช้



ประกอบเป็นคำต่าง ๆ ส่วนของพยัญชนะนั้นจะ
บรรจุในตารางช่องละหนึ่งตัวอักษร

ยันต์ยออักขระ

ยันต์นี้ให้ลงเป็น

ตาหมากรุก ภายในยันต์บรรจุอักขระขอมบาลีทั้ง
พยัญชนะและสระเช่นเดียวกับยันต์ปฐมอักขระ แต่
พยัญชนะนั้นจะบรรจุในตารางช่องละสองตัวอักษร
คือ อักษรพยัญชนะตัวต้นและอักษรพยัญชนะตัวตาม

2.1.2.2 การตั้งชื่อยันต์

ตามรูปภาพ เช่น

ยันต์เก้ายอด

ยันต์นี้มีรูปทรง

เป็นสี่เหลี่ยมวางซ้อนกันเป็นชั้น ๆ มีเก้ายอด

ยันต์ปลาตะเพียน

ยันต์นี้ให้ลงบน

ปลาตะเพียนที่แกะสลักจากโลหะ

2.1.2.3 การตั้งชื่อยันต์

ตามจำนวนยันต์ในชุดยันต์ เช่น

ยันต์สี่ดวง

ยันต์นี้เป็นชุด

ยันต์ที่ประกอบจากยันต์จำนวน 4 ยันต์

ยันต์สิบสองดวง

ยันต์นี้เป็นชุด

ยันต์ที่ประกอบจากยันต์จำนวน 12 ยันต์

2.1.3 การตั้งชื่อยันต์ตามความเชื่อ

ในศาสนา พหุทั้งสิ้น 201 ชื่อ ดังนี้

2.1.3.1 การตั้งชื่อยันต์

ตามความเชื่อเกี่ยวกับพระรัตนตรัย เช่น

ยันต์ไตรรัตน์

ไ ต ร ร ัต ต น์

หมายถึง แก้วสามประการประกอบด้วยพระพุทธเจ้า
พระธรรม และพระสงฆ์ (พระธรรมปิฎก, 2546, 69)

ยันต์พระไตรสรณาคมน์

พ ร ะ ไ ต ร

สรณาคมน์ หมายถึง การถึงสรณะสามประการ ได้แก่
พระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ เป็นที่พึ่ง
(พระธรรมปิฎก, 2546, 70)

2.1.3.2 การตั้งชื่อยันต์

ตามความเชื่อเกี่ยวกับพระพุทธเจ้าและพระโพธิสัตว์
เช่น

ยันต์พระเจ้าห้าพระองค์

พ ร ะ เ จ้ า ห้า

พระองค์ หมายถึง จำนวนพระพุทธเจ้าที่จะได้ตรัสรู้
ในภพที่ต่อไปเป็นกัปในปัจจุบัน ได้แก่ พระกกุสันธ
พุทธเจ้า พระโกนาคมพุทธเจ้า พระกัศยปพุทธเจ้า
พระโคตมพุทธเจ้า และพระศรีอริยเมตไตรยพุทธเจ้า

ยันต์พระเจ้าสิบชาติ

พ ระ เ จ้ า สิบชาติ

มาจากจำนวนสิบพระชาติสุดท้ายที่พระโพธิสัตว์ได้
เคยเสวยพระชาติก่อนจะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า
องค์ปัจจุบัน

2.1.3.3 การตั้งชื่อยันต์

ตามความเชื่อเกี่ยวกับคัมภีร์และหลักธรรมในศาสนา
เช่น

ยันต์พระไตรปิฎก

พ ระ ไ ต ร ปิฎก

เป็นชื่อคัมภีร์ในพุทธศาสนา จำแนกออกได้เป็น 3
ปิฎก ได้แก่ พระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และ
พระอภิธรรมปิฎก (สุชีพ ปุญญานุภาพ, 2539, 1)

ยันต์ไตรลักษณ์

ไ ต ร ลั ก ษ ณ์

หมายถึง อาการที่เป็นเครื่องกำหนดหมายสามอย่าง
อันให้รู้ถึงความจริงของสภาวธรรมทั้งหลายที่เป็น
อย่างนั้น ๆ ตามธรรมดาของมัน ได้แก่ อนิจจัง ทุกขัง
และอนัตตา (พระธรรมปิฎก, 2546, 69)



2.1.3.4 การตั้งชื่อยันต์

ตามความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้าและสัตว์หิมพานต์
เช่น

ยันต์ท้าวมหาพรหม

พ ร ะ พ ร ห ม

ตามความเชื่อในพุทธศาสนาถือเป็นเทพเจ้าพวกหนึ่ง
ที่สถิตในพรหมโลก ซึ่งจำแนกเป็นรูปพรหม และ
อรูปพรหม ส่วนในศาสนาฮินดู พระพรหมถือเป็น
หนึ่งในสามของเทพเจ้าตรีมูรติหรือเทพเจ้าผู้ยิ่งใหญ่
ทั้งสามในศาสนาฮินดู พระพรหมเป็นเทพเจ้าผู้สร้าง
โลก กำเนิดของพระพรหมนั้นมีการกล่าวแตกต่างกัน
ออกไปตามความเชื่อถือในลัทธิอื่น ๆ (พระยาธำรง
ภิรมย์, 2550, 24 – 26)

ยันต์ลีลาพระยาราชสีห์

ราชสีห์เป็นสัตว์

หิมพานต์ชนิดหนึ่ง สามารถจำแนกได้เป็น 4 ชนิด
ได้แก่ ตินราชสีห์ กาพราชสีห์ ปันฑุราชสีห์ และ
ไกรสรราชสีห์ ทั้งนี้ไกรสรราชสีห์ถือเป็นราชสีห์ที่มี
ความสง่างามที่สุด

2.1.3.5 การตั้งชื่อยันต์

ตามความเชื่อเกี่ยวกับชีวิตและจักรวาล เช่น

ยันต์ธาตุทั้งสี่

ธาตุ หมายถึง

สิ่งที่ทรงสภาวะของมันอยู่เองตามธรรมดาของเหตุ
ปัจจัย ในพุทธศาสนาเชื่อว่าร่างกายประกอบขึ้นด้วย
ธาตุทั้ง 4 ได้แก่ ธาตุดินคือสภาวะที่แผ่ไป ธาตุน้ำคือ
สภาวะที่เอิบอาบ ธาตุไฟคือสภาวะที่ทำให้ร้อน และ
ธาตุลมคือสภาวะที่ทำให้เคลื่อนไหว (พระธรรมปิฎก
, 2546, 93)

ยันต์กำแพงจักรวาล

กำแพงจักรวาล

หมายถึง “กำแพงล้อมรอบที่เป็นเขตกันแสงสว่างกับ
ความมืด” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2544, 319) ในไตร

ภูมิพระร่วงได้กล่าวถึงโลกันตนรก ซึ่งเป็นขุมนรก
อันมีคิมิดเพราะอยู่นอกกำแพงจักรวาล

2.1.3.6 การตั้งชื่อยันต์

ตามความเชื่อเกี่ยวกับนักบวชในศาสนา เช่น

ยันต์พระฉิมพลี

พระฉิมพลีหรือ

พระสิวลี เป็นภิกษุที่ได้รับการยกย่องจาก
พระพุทธเจ้าให้เป็นเอตทัคคะในทางมีลาภ (สุชีพ
ปัญญานุกาพ, ๒๕๓๕, ๔๕๔) นอกจากนี้พระสิวลียัง
ได้รับการยกย่องว่าทรงมีปัญญาเป็นเลิศเนื่องจาก
สามารถสำเร็จเป็นพระอรหันต์ตั้งแต่ปลงผมเสร็จอีก
ด้วย (อรชุน กุรุษน, 2550, 21)

ยันต์พระฤๅษีตาไฟ

ฤๅษี แปลว่า ผู้

เห็น หมายถึง การแลเห็นด้วยความรู้พิเศษอันเกิดจาก
ฌาน สามารถแลเห็นอดีต ปัจจุบัน และอนาคต
(ศักดิ์ศรี แยมันดดา, 2544, 16107) พระฤๅษีตาไฟ
เป็นชื่อฤๅษีตนหนึ่งซึ่งตะบะแก่กล้ามาก ทั้งยังมีดวงตา
ที่สามตรงกลางหน้าผากเช่นเดียวกับพระอิศวร ชื่อ
ของพระฤๅษีตาไฟปรากฏในตำนานต่าง ๆ มากมาย
เช่น ตำนานการสร้างเมืองศรีเทพ ตำนานการสร้าง
พระตำกระดาน และตำนานการสร้างพระขุ่มกอ
(ทิพย์จักร, 2550, 64)

2.1.3.7 การตั้งชื่อยันต์

ตามความเชื่อเกี่ยวกับจักรพรรดิและของวิเศษ เช่น

ยันต์จักรพรรดราชีราช

จักรพรรดราชี

ราช หมายถึง พระราชาธิราช ประมุขของจักรวรรดิ
(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, 296) จักรพรรดราชีราช
จะต้องมีรัตนทั้ง 7 ประการประกอบพระบารมี
ได้แก่ จักรแก้ว ช้างแก้ว ม้าแก้ว แก้วมณี นางแก้ว
ขุนคลังแก้ว และขุนพลแก้ว

ยันต์ดอกไม้วรรค



ดอกไม้สวรรค์

ในที่นี้ หมายถึง ดอกไม้ทิพย์ 2 ชนิด ซึ่งมีกลิ่นหอม และจะขึ้นเฉพาะสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เท่านั้น ได้แก่ ดอกอสนีและดอกปาริชาติ

2.1.4 การตั้งชื่อยันต์ตามกฤตยา

คมของยันต์ พบทั้งสิ้น 137 ชื่อ เช่น

ยันต์กันภัย

ยันต์นี้ให้ลงบนผ้าแดง

กับผ้าขาวสองผืนทับกันปิดไว้ที่เสาเรือนทุก ๆ เสา กันได้สารพัด ห้ามเสียดังภัยอันตรายทั้งปวง

ยันต์จิ้งจก

ยันต์นี้ให้ลงผ้าประเจียด

ตะกรุด หรือสักติดไว้กับตัว เมื่อศัตรูคิดจะปองร้าย ครั้นมาถึงตัวก็หึ่งงวยจิ้งจก ไม่สามารถจะทำอันตรายได้

อย่างไรก็ดี จากการศึกษายังพบ

การใช้คำที่มีความหมายถึงกฤตยาตามทางอ้อมอีกด้วย เช่น

ยันต์กระตุ้เจ็ดแบก

กระตุ้เจ็ดแบก หมายถึง

แมลงไปอยู่ในบ่อแคบ ๆ เอาไม้กระตุ้มามากถึงเจ็ด คนแบกพุ่งลงไปบ่อทั้งหมดก็ยังไม่ถูกตัวผู้อยู่ใน บ่อนั้น (ขุนชาญ โหรีประเทศ, 2539, 33) ยันต์นี้มี กฤตยาตามทางเคล็ดลาลาด

ยันต์พะเนียงแตก

พะเนียง หมายถึง ดอกไม้

ไฟชนิดหนึ่งทำด้วยกระบอกไม้ไผ่บรรจุดินคำ ใช้ตั้ง จุดไฟให้ลุกเป็นช่องาม เรียกว่า ไฟพะเนียง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, 777) ยันต์นี้มีกฤตยาตาม ทางมหาอุด คือสามารถอุดปากกระบอกไฟพะเนียง ไม่ให้แตกพุ่งขึ้นมาได้

2.1.5 การตั้งชื่อยันต์ตามเกณฑ์

อื่น ๆ จากการศึกษาพบทั้งสิ้น 4 ชื่อ ดังนี้

2.1.5.1 การตั้งชื่อยันต์

ตามคุณค่าและความสำคัญของยันต์ เช่น

ยันต์ค่าควรเมือง

ค่าควรเมือง

หมายถึง มีค่ามาก ยันต์นี้เปรียบเหมือนสิ่งที่มีค่า เทียบเท่ากับเมืองเมืองหนึ่ง หากผู้ใดได้ครอบครอง ถือว่าเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตอย่างยิ่ง

ยันต์พระยายันต์

พระยายันต์

หมายถึง ยันต์นี้เป็นยอดแห่งยันต์ทั้งปวง หากผู้ใดได้ พบเห็นถือเป็นวาสนาของผู้คน โดยให้ทำเก็บไว้เพื่อ เป็นสิริมงคลแก่ชีวิต

2.1.5.2 การตั้งชื่อยันต์ชื่อ

ของตัวละครในวรรณคดี พบเพียงชื่อเดียว คือ

ยันต์หัวใจทศกัณฐ์

ทศกัณฐ์ เป็นชื่อ

ของพญายักษ์ในเรื่องรามเกียรติ์ เป็นยักษ์ที่มีสิบหน้า ยี่สิบมือ เจ้าชู้มากในกามารมณ์

2.2 กลวิธีการตั้งชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์สอง

เกณฑ์ประกอบกัน

กลวิธีการตั้งชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์สองเกณฑ์ ประกอบกัน หมายถึง การนำเกณฑ์ที่ใช้ในการตั้งชื่อ ยันต์ ได้แก่ วิธีการทำและใช้ยันต์ องค์ประกอบของ ยันต์ ความเชื่อในศาสนา กฤตยาตามของยันต์ และ เกณฑ์อื่น ๆ สองเกณฑ์มาประกอบกันในการตั้งชื่อ ยันต์ จากการศึกษาพบทั้งสิ้น 189 ชื่อ ดังนี้

2.2.1 การตั้งชื่อยันต์ตามวิธีการทำ

และใช้ยันต์กับองค์ประกอบของยันต์ พบทั้งสิ้น 11 ชื่อ เช่น

ยันต์ตะกรุดดอกจัน

ยันต์นี้ให้ทำเป็นตะกรุด

ซึ่งเป็นรูปแบบการใช้ยันต์ โดยยันต์นี้มีรูปยันต์เป็น รูปดอกจัน

ยันต์ตะกรุดสี่ดอก



ยันต์นี้ให้ทำเป็นตะกรุด ซึ่งเป็นรูปแบบการใช้ยันต์ โดยยันต์นี้เป็นชุดยันต์ที่ประกอบขึ้นจากยันต์จำนวน 4 ยันต์ เวลาลงยันต์ให้ลงดอกละ 1 ยันต์ เสร็จแล้วร้อยเชือก

2.2.2 การตั้งชื่อยันต์ตามวิธีการทำ และใช้ยันต์กับความเชื่อในศาสนา พบทั้งสิ้น 35 ชื่อ
เช่น

ยันต์ตะกรุดพระพุทธรูป

ยันต์นี้ให้ทำเป็นตะกรุด ซึ่งเป็นรูปแบบการใช้ยันต์ ส่วนพระพุทธรูป มาจากพุทธประวัติตอนหนึ่งที่กล่าวถึงนิมิต 4 ประการที่เจ้าชายสิทธัตถะพบก่อนเสด็จออกบรรพชา ได้แก่ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ (พระธรรมปิฎก, 2546, 83) หรือมหาสุบินนิมิต 5 ประการที่บังเกิดขึ้นแก่เจ้าชายสิทธัตถะหลังจากทรงเลิกบำเพ็ญทุกรกิริยา ซึ่งแสดงให้เห็นทราบว่าพระองค์จะได้ตรัสรู้พระสัมมาสัมโพธิญาณ (ฉวมพุทธ, 2550, 54)

ยันต์หัวใจพระอาทิตย์

ยันต์นี้ให้ทำในวันอาทิตย์ ซึ่งเป็นวันและเวลาในการทำยันต์ นอกจากนี้ตามความเชื่อในทางโหราศาสตร์ พระอาทิตย์ถือเป็นหนึ่งในเทวดานพเคราะห์ ยันต์นี้ให้ลงไส้เทียนใช้จุดบูชาเมื่อพระอาทิตย์เข้าสวดยพระเคราะห์

ยันต์เทียนพระฉิมพลี

ยันต์นี้ให้ทำเป็นเทียนซึ่งเป็นรูปแบบการใช้ยันต์ ส่วนพระฉิมพลีหรือพระสิวลีเป็นชื่อพระอรหันต์ในสมัยพุทธกาลที่ได้รับการยกย่องให้เป็นผู้เลิศในทางลาภ ยันต์นี้ให้ลงเป็นเทียนจุดบูชาพระสิวลี

2.2.3 การตั้งชื่อยันต์ตามวิธีการทำ และใช้ยันต์กับภักตยาของยันต์ พบทั้งสิ้น 36 ชื่อ
เช่น

ยันต์ลงบุหรีทำเสน่ห์

ยันต์นี้ให้ลงบนใบตองทำเป็นบุหรีซึ่งเป็นรูปแบบการใช้ยันต์ เมื่อจะใช้ให้ภาวนาเป่าลมบุหรีให้ถูกตัวผู้ที่หมายปอง มีภักตยาทางเสน่ห์

ยันต์ตะกรุดกงทน

ยันต์นี้ให้ลงเป็นตะกรุด ซึ่งเป็นรูปแบบการใช้ยันต์ มีภักตยาทางกงทนต่ออาวุธทั้งปวง

2.2.4 การตั้งชื่อยันต์ตามวิธีการทำ และใช้ยันต์กับเกณฑ์อื่น ๆ พบทั้งสิ้น 4 ชื่อ
เช่น

ยันต์ตะกรุดคู่ชีวิต

ยันต์นี้ให้ทำเป็นตะกรุด ซึ่งเป็นรูปแบบการใช้ยันต์ ยันต์นี้มีคุณค่าและความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง มีภักตยาสามารถพิชิต หากผู้ใดได้พบเห็นยันต์นี้ให้เร่งทำไว้และเก็บรักษาเป็นสมบัติคู่ชีวิตของตน

ยันต์ตะกรุดสมเด็จพระนเรศวร

ยันต์นี้ให้ทำเป็นตะกรุด ซึ่งเป็นรูปแบบการใช้ยันต์ สมเด็จพระนเรศวรเป็นพระนามของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยอยุธยา

ยันต์เทียนขุนแผนส่องกระจก

ยันต์นี้ให้ทำเป็นเทียนซึ่งเป็นรูปแบบการใช้ยันต์ ส่วนขุนแผนส่องกระจกเป็นชื่อและพฤติกรรมของตัวละครเอกในวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน ยันต์นี้มีภักตยาทางค้นหาสิ่งของต่าง ๆ เช่นเดียวกับที่ขุนแผนใช้จับเสน่ห์ของนางสร้อยฟ้า ข้อแตกต่างคือยันต์นี้ให้ลงทำเป็นเทียน ส่วนขุนแผนใช้วิธีลงยันต์บนกระดานชนวนแล้วลบเอาผงใส่กระจก

2.2.5 การตั้งชื่อยันต์ตามองค์ประกอบของยันต์กับความเชื่อในศาสนา พบทั้งสิ้น 83 ชื่อ
เช่น

ยันต์ท้าวเวสสุวรรณ



ท้าวเวสสุวรรณหรือท้าว
กุเวรหรือท้าวไพศพนมหาราช เป็นหนึ่งในบรรดาท้าว
จตุโลกบาลทั้ง 4 ทรงปกครองพวกยักษ์ อยู่ทางทิศ
เหนือของเขาพระสุเมรุ ดังความในไตรภูมิพระร่วงว่า
“แลเทพดาผู้เป็นพระญาฝ่ายอุดรชื่อท้าวไพศพน
มหาราชเป็นพระญาแก่หมู่ยักษ์ทั้งหลาย” (พญาภิไธ,
2543, 204) ส่วนในไตรเพท กล่าวว่า ท้าวเวสสุวรรณ
เป็นอธิบดีของพวกอสูรและรากษส ตลอดจนพวก
ภูตผี (พระยาสังฆาภิรมย์, 2550, 45) ยันต์นี้เป็นรูป
ท้าวเวสสุวรรณยืนเหนือแท่นในท่าแยกขาย่อตัว
เล็กน้อยสองมือกุมกระบอง

ยันต์นาคเกี้ยว

นาคหรือพญานาค เป็น
สัตว์หิมพานต์จำพวกหนึ่งในชั้นบริพิตตคณา กล่าว
ว่านาคมี 4 ตระกูล ได้แก่ วิรูปักษ์ เอราปถ ฉัพพยา
ปุตตะ และกัณหาโคตรมระ (สรเมธี วชิรปราการ,
2551, 93) ในไตรภูมิพระร่วงได้จำแนกนาคออกเป็น
2 ประเภท ได้แก่ “ถลชะ” กับ “ชลชะ” นาคที่ปรากฏ
ชื่อในสมัยพุทธกาลมีมากมาย เช่น ท้าวมุจลินทร์
นาคราชและท้าวณโฑปันทนาคราช นาคบางตัวมี
อายุยืนยาวมาก เช่น พญาภพนาคราช ซึ่งอาศัยอยู่ใต้
แม่น้ำแควยรา เป็นผู้พิทักษ์รักษาถาดทองคำอันเป็น
เครื่องบริวารอย่างหนึ่งของพระโพธิสัตว์ในชาติ
สุดท้ายก่อนจะได้ตรัสรู้เป็นองค์พระพุทธเจ้า
(ศักดิ์ศรี เข้มมั่นคง, 2542, 3005 – 3010) ส่วนทาง
ศาสนาฮินดูตามตำนานอุปปาดิยะ กล่าวว่า พญานาค
เป็นโอรสของพระกษยปเทพบิดรและนางกัทรุ (พระ
ยาสังฆาภิรมย์, 2550, 45) ยันต์นี้เป็นรูปนาคสองตัว
เกี่ยวกันหรือพันกัน

ยันต์ซุก

ซุก เป็นชื่อบุคคลใน
ชาดก ในเวสสันดรชาดก กล่าวว่า ซุกได้ทูลขอ
พระโอรสและพระธิดาของพระเวสสันดร คือ ชาลี
และกัณหาเพื่อนำไปเป็นทาสรับใช้ ต่อมาพระเจ้า

สทัญชยทรงทราบเรื่องราวจึงโปรดให้นำทรัพย์มาไถ่
พระราชธิดาทั้งสองคืน ยันต์นี้เป็นรูปซุกถือไม้
เท้าสะพายย่าม

2.2.6 การตั้งชื่อยันต์ตาม

องค์ประกอบของยันต์กับกฤตยาของยันต์ พบ
เพียงชื่อเดียว คือ

ยันต์พระอักขระวิเศษ

พระอักขระ ใน ที่นี้

หมายถึง วิภัตติในภาษาบาลีซึ่งใช้ประกอบท้ายศัพท์
ทำให้ศัพท์เป็นบท วิภัตติแยกเป็น 2 ชนิด ได้แก่
วิภัตตินาม แสดงหน้าที่พจน์ เพศ และการก ส่วน
วิภัตติกริยา แสดงบุรุษ กาล มาลา และวากของศัพท์
นั้น (สุภาพร มากแจ้ง, 2527, 87) เช่น ปุริส + ส
เป็น ปุริโส “อันว่าบุรุษ” ปุริส + โย เป็น ปุริสา “อัน
ว่าบุรุษทั้งหลาย” เป็นต้น ยันต์นี้มีกฤตยาพิเศษ
มากมาย สุดแต่จะเลือกใช้ตามประสงค์

2.2.7 การตั้งชื่อยันต์ตาม

องค์ประกอบของยันต์กับเกณฑ์อื่น ๆ พบทั้งสิ้น 5 ชื่อ
เช่น

ยันต์จระเข้เถรกวาด

ยันต์นี้ให้ลงจระเข้ที่
แกะสลักจากไม้รักซ้อนซึ่งเป็นองค์ประกอบของยันต์
ด้านรูปภาพ จากนั้นนำไปแช่ลงในน้ำมันหอม ส่วน
เถรกวาด เป็นชื่อของตัวละครในเรื่องขุนช้างขุนแผน
เนื้อเรื่องตอนหนึ่งได้กล่าวถึง นางสร้อยฟ้าได้ขอร้อง
ให้เถรกวาด (เถนขวาด) ทำเสน่ห์ให้พระไวย
หลงใหลตน แต่ต่อมาถูกพลายชุมพลจับได้จึงหนีไป
อยู่เมืองเชียงใหม่ ด้วยความเกลียดแค้นเถนขวาดจึง
แปลงกายเป็นจระเข้แล้วล่องแม่น้ำลงมาอาละวาดที่
กรุงศรีอยุธยา พระพันวสาจึงมีรับสั่งให้พลายชุมพล
ไปปราบ

ยันต์หนุมานเชิญธง

หนุมาน เป็นชื่อของตัว
ละครในวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ หนุมานเป็นพญา



วานรเผือก เป็นลูกของพระพายกับนางสวาหะ
ต่อมาได้รับหน้าที่เป็นทหารเอกของพระราม หนุมาน
เป็นพญาวานรที่มีฤทธิ์มากเนื่องจากมีกำเนิดมาจาก
กำลังและศาสตราวุธทั้งสามของพระอิศวร ได้แก่
คทา ตรี และจักรแก้ว ยันต์นี้เป็นรูปหนุมานถือธงใน
ท่าทะยาน

**2.2.8 การตั้งชื่อยันต์ตามความเชื่อ
ในศาสนากับกฤตยาของยันต์ พบทั้งสิ้น 14 ชื่อ
เช่น**

ยันต์นโมตาบอด

นโม แปลว่า นอบน้อม
เป็นคำแรกในบทมนัสการที่ใช้สวดเริ่มต้นก่อนที่จะ
มีพิธีกรรมทางพุทธศาสนา เรียกว่า บทไหว้ครู
(สำรวจ นักการเขียน, 2548, 15) ส่วนตาบอด ในที่นี้
หมายถึง ไม่เห็น ผิดพลาด ยันต์นี้มีกฤตยาของ
แคล้วคลาด คือศัตรูไม่อาจทำอันตรายได้

ยันต์ดวงดหิมพานต์

ดวงด เป็นอาการที่แผด
เสียงด้วยความโกรธ ส่วนหิมพานต์ในที่นี้ หมายถึง
สัตว์หิมพานต์ ซึ่งเป็นสัตว์ที่มีฤทธิ์ ยันต์นี้มีกฤตยา
ของอำนาจ คือ แม้แต่สัตว์หิมพานต์ก็ต้องเกรง
เกรง

**2.3 กลวิธีการตั้งชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์สาม
เกณฑ์ประกอบกัน**

กลวิธีการตั้งชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์สามเกณฑ์
ประกอบกัน หมายถึง การนำเกณฑ์ที่ใช้ในการตั้งชื่อ
ยันต์ ได้แก่ วิธีการทำและใช้ยันต์ องค์ประกอบของ
ยันต์ ความเชื่อในศาสนา กฤตยาของยันต์ และ
เกณฑ์อื่น ๆ สามเกณฑ์มาประกอบกันเพื่อใช้
พิจารณาในการตั้งชื่อยันต์ จากการศึกษาพบทั้งสิ้น
11 ชื่อ ดังนี้

**2.3.1 การตั้งชื่อยันต์ตามวิธีการทำ
และใช้ยันต์ องค์ประกอบของยันต์ และความเชื่อใน
ศาสนา พบเพียงชื่อเดียว คือ**

ยันต์พญานาคลงแหวน

นาคหรือพญานาค เป็น
สัตว์หิมพานต์ที่มีความเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาทั้ง
โดยตรงและโดยอ้อม กล่าวคือ หากพิจารณานาคใน
เชิงความเชื่อ ตามพุทธประวัติได้กล่าวถึงพญานาคที่
มีบทบาทในการปกป้องคุ้มครองพระศาสนา เช่น
พญามุจลินท์ที่แผ่พังพานกันฝนถวายพระพุทธเจ้า
หรือพญากาฬนาคราชซึ่งเป็นผู้พิทักษ์ถาดทองคำของ
พระพุทธเจ้าที่จะมาตรัสรู้ในกัปนี้ เป็นต้น แต่หาก
พิจารณานาคในเชิงสถานภาพบุคคลก็จะพบว่า นาค
เป็นคำที่คนไทยใช้เรียกบุคคลที่กำลังจะอุปสมบท
หรือผู้ที่จะเป็นกรรมทายาทของพระพุทธเจ้าต่อไปใน
อนาคต ส่วนศาสนาฮินดูก็มีความเชื่อเกี่ยวกับ
พญานาคเช่นกัน ข้อแตกต่างคือในพุทธศาสนาเชื่อว่า
พญานาคเป็นเพียงสัตว์เดรัจฉานซึ่งมีอิทธิฤทธิ์
เช่นเดียวกับเทพ แต่ในศาสนาฮินดูเชื่อว่าพญานาค
เป็นเทพแต่อยู่ในรูปของสัตว์ ยันต์นี้เป็นรูปพญานาค
2 ตัว เลื้อยอยู่ในลักษณะซ้อนกัน ตรงลำตัวมีอักขระ
คาถาทอดไปตามแนวของลำตัว ส่วนแหวนในที่นี้คือ
แหวนพริศซึ่งเป็นรูปแบบการใช้ยันต์ ยันต์นี้ใช้ลง
บนกระดาดแล้วถักเป็นแหวนพริศ

**2.3.2 การตั้งชื่อยันต์ตาม
องค์ประกอบของยันต์ ความเชื่อในศาสนา และ
กฤตยาของยันต์ พบทั้งสิ้น 10 ชื่อ เช่น**

ยันต์เต่าเลือนทำความ

เต่า เป็นพระชาติหนึ่งที่
พระโพธิสัตว์ได้เสวยพระชาติก่อนจะได้ตรัสรู้เป็น
พระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน ยันต์นี้เป็นรูปเต่า ตรง
กระดองมีอักขระคาถา ยันต์นี้มักใช้ในทางคติความ
เพราะมีกฤตยาของทำให้ผู้ที่ถูกกระทำมีสติเลอะเลือน
ให้การขัดกันเองจนต้องแพ้คดีไปในที่สุด

ยันต์เทพราจวน

เทพ เป็นชาวสวรรค์ซึ่งมี
รูปโฉมอันวิจิตร เป็นผู้มีตาทิพย์หูทิพย์และเสพ



อาหารทิพย์ ทั้งยังมีฤทธิ์อีกด้วย ส่วน “ราจวน” หมายถึง ความกระสันถึง ยันต์นี้เป็นรูปเทพประทับยืน และมีอักษระคาถาล้อมอยู่ด้านบน ยันต์นี้ให้ลงทำเป็นไส้เทียน ผู้ถูกกระทำด้วยยันต์นี้จะกระสันถึงผู้กระทำจนทนอยู่ไม่ได้

จากผลการวิเคราะห์กลวิธีการตั้งชื่อยันต์ของคนไทยข้างต้น สามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงอัตราร้อยละของกลวิธีการตั้งชื่อยันต์ของคนไทยเรียงลำดับจากมากไปน้อย

ลำดับ	กลวิธีการตั้งชื่อยันต์ของคนไทย	ร้อยละ
กลวิธีการตั้งชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์เดียว		72.47
1.	ความเชื่อในศาสนา	27.65
2.	กฤตยาของยันต์	18.83
3.	วิธีการทำและใช้ยันต์	17.74
4.	องค์ประกอบของยันต์	7.70
5.	เกณฑ์อื่น ๆ	0.55
กลวิธีการตั้งชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์สองเกณฑ์ประกอบกัน		25.99
1.	องค์ประกอบ + ความเชื่อ	11.41
2.	วิธีการทำ + กฤตยาของ	4.95
3.	วิธีการทำ + ความเชื่อ	4.81
4.	ความเชื่อ + กฤตยาของ	1.93
5.	วิธีการทำ + องค์ประกอบ	1.51
6.	องค์ประกอบ + เกณฑ์อื่น ๆ	0.69
7.	วิธีการทำ + เกณฑ์อื่น ๆ	0.55
8.	องค์ประกอบ + กฤตยาของ	0.14
กลวิธีการตั้งชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์สามเกณฑ์ประกอบกัน		1.54
1.	องค์ประกอบ + ความเชื่อ + กฤตยาของ	1.40
2.	วิธีการทำ + องค์ประกอบ + ความเชื่อ	0.14
รวม		100

จากตารางที่ 1 แสดงเห็นว่า กลวิธีการตั้งชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์เดียวเป็นกลวิธีการตั้งชื่อยันต์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.47 รองลงมา คือ กลวิธีการตั้งชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์สองเกณฑ์ประกอบกัน คิดเป็นร้อยละ 25.99 และกลวิธีการตั้งชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์สามเกณฑ์ประกอบกัน คิดเป็นร้อยละ 1.54 ตามลำดับ ทั้งนี้ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าเหตุผลสำคัญที่ทำให้กลวิธีการตั้งชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์เดียวได้รับความนิยมมากที่สุด เนื่องจากการตั้งชื่อโดยใช้เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งเพียงประการเดียวเป็นวิธีที่การตั้งชื่อที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน นอกจากนี้ยังเป็นการตั้งชื่อที่แสดงแนวคิดหรือการบอกคุณสมบัติของยันต์นั้น ๆ ได้ชัดเจนที่สุดอีกด้วย และเมื่อพิจารณาอัตราร้อยละของกลวิธีการตั้งชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์สองเกณฑ์ประกอบกัน และกลวิธีการตั้งชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์สามเกณฑ์ประกอบกัน พบว่า ยิ่งใช้เกณฑ์หลายเกณฑ์มาประกอบกันในการตั้งชื่อยันต์ อัตราร้อยละซึ่งแสดงความนิยมในการตั้งชื่อก็จะยิ่งลดน้อยลงตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความถี่ของกลวิธีย่อยที่ได้รับคามนิยมสูงในกลวิธีการตั้งชื่อยันต์ของคนไทยพบว่า กลวิธีการตั้งชื่อยันต์ตามความเชื่อในศาสนาเป็นกลวิธีการตั้งชื่อยันต์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.65 รองลงมา คือ กลวิธีการตั้งชื่อยันต์ตามกฤตยาของยันต์ คิดเป็นร้อยละ 18.83 และกลวิธีการตั้งชื่อยันต์ตามวิธีการทำและใช้ยันต์ คิดเป็นร้อยละ 17.74 ตามลำดับ ซึ่งล้วนเป็นกลวิธีย่อยในกลวิธีการตั้งชื่อยันต์โดยใช้เกณฑ์เดียวทั้งสิ้น

อภิปรายผล

คนไทยโดยส่วนใหญ่มักรับรู้ว่ายันต์เป็นเครื่องรางของขลังชนิดหนึ่ง ดังนั้นชื่อยันต์จึงน่าจะแสดงกฤตยาของยันต์เป็นหลัก แต่ผลการศึกษาพบเกณฑ์การตั้งชื่อยันต์ถึง 5 ประการ ได้แก่ วิธีการ



ทำและใช้ยันต์ องค์ประกอบของยันต์ ความเชื่อในศาสนา กฤตยาของยันต์ และเกณฑ์อื่น ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านอกจากกฤตยาซึ่งเป็นคุณสมบัติเฉพาะของยันต์รวมไปถึงเครื่องรางของขลังทุกประเภทแล้ววิธีการทำและใช้ยันต์ซึ่งแสดงกรรมวิธีในการทำยันต์และการใช้ยันต์ องค์ประกอบของยันต์ซึ่งแสดงรูปภาพและชุดยันต์อันเป็นลักษณะเฉพาะของยันต์แต่ละยันต์ ความเชื่อในศาสนาซึ่งแสดงความเป็นมาของยันต์ พระนามของพระมหากษัตริย์และชื่อของตัวละครในวรรณคดีซึ่งแสดงว่าประวัติศาสตร์และเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนชาติยังมีอิทธิพลต่อแนวคิดในการตั้งยันต์ของคนไทยอีกด้วย

ส่วนการวิเคราะห์กลวิธีการตั้งชื่อยันต์ของคนไทย พบว่า กลวิธีการตั้งชื่อยันต์ตามความเชื่อในศาสนาเป็นกลวิธีการตั้งชื่อยันต์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า อาจเพราะยันต์เป็นเครื่องรางของขลังที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับพุทธศาสนา ดังคำอธิบายเกี่ยวกับเส้นยันต์ว่า “เปรียบเสมือนสายรกของพระพุทธเจ้า” (เทพย์ สาริกบุตร, 2538, 2) และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในยันต์ เช่น องค์พระ อุณาโลม และเมฆาขัดสมาธิ ต่างก็มีความหมายเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของณัฐธัญ มณีรัตน์ (2551) ที่กล่าวว่า ยันต์ของคนไทยได้รับอิทธิพลทางด้านแนวคิดและปรัชญาจากพุทธศาสนาฝ่ายมหายานในนิกายพุทธตันตระเป็นสำคัญ ดังนั้นกลวิธีการตั้งชื่อยันต์ตามความเชื่อในศาสนาจึงเป็นกลวิธีการตั้งชื่อยันต์ที่สามารถอธิบายหรือแสดงแนวคิดหลักของคนไทยเกี่ยวกับยันต์ได้ดีที่สุด

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาความเชื่อในศาสนาในแง่ที่เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ซึ่งคนไทยเชื่อกันว่าสามารถคลั่งคลำให้เกิดความเป็นสิริมงคลแก่ผู้เคารพศรัทธาก็จะพบว่า การตั้งชื่อยันต์ตามความเชื่อใน

ศาสนานอกจากจะสะท้อนให้เห็นถึงความเลื่อมใสศรัทธาของคนไทยมีต่อพุทธศาสนาซึ่งอากรวมไปถึงศาสนาฮินดู และความเชื่อเกี่ยวกับผีสงเวทดาซึ่งเป็นความเชื่อดั้งเดิมของสังคมแล้ว ความเชื่อในศาสนายังมีนัยที่เกี่ยวเนื่องกับความเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์หรือกฤตยาของยันต์อีกด้วย ดังที่ เสฐียร โกเศศ (2531, 4) กล่าวว่า “สิ่งที่มีมนุษย์เคารพบูชาด้วยความกลัวเกรงและถือว่ามีความศักดิ์สิทธิ์และมีค่ายิ่งแก่ตนเองและส่วนรวม ไม่มีอะไรจะยิ่งไปกว่าศาสนาที่ตนนับถืออยู่และยึดเอาเป็นที่พึ่งของตน” นั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาชื่อยันต์ที่ใช้สักรตามสำนักสักรยันต์ต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบเกณฑ์และกลวิธีการตั้งชื่อยันต์
2. ควรมีการศึกษาชื่อยันต์ที่ใช้ภาษาไทยถิ่นเพื่อเปรียบเทียบเกณฑ์และกลวิธีการตั้งชื่อยันต์ เช่น ภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทยถิ่นใต้ เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาการตั้งชื่อยันต์ในมิติด้านอายุของชื่อเพื่อให้เห็นถึงพัฒนาการในการตั้งชื่อยันต์ของคนไทยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ขุนชาญ โหรีพประเทศ. (2539). **คาถาอาคมไทย**. กรุงเทพฯ : อมตะ.
- เจดีย์ทอง และคนอื่น ๆ. (2546). **ยอดคนขมังเวทย์มหาอุตม์**. กรุงเทพฯ : วันชนะ.
- ฉวมพุทธ. (2550). **พุทธกำเนิด**. กรุงเทพฯ : กลุ่มสุคตฟุ้งฝัน, .
- ณัฐธัญ มณีรัตน์. (2551). **อิทธิพลของพุทธศาสนาฝ่ายมหายานที่มีต่อระบบยันต์ในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พุทธศาสนศึกษา). กรุงเทพฯ : คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.



ทิพย์จักร. (2550). เป็นเศรษฐีด้วยบาร์มีพ้อแก่.

กรุงเทพฯ : กรีนปัญญาญาณ.

เทพย์ สาริกบุตร. (2538). **ประชุมมหายันต์ 108.**

กรุงเทพฯ : เสริมวิทยบรรณาการ.

_____. (ม.ป.ป.). **พระคัมภีร์พระเวท ฉบับปัญ**

จอมบรรพ. กรุงเทพฯ : อุตสาหกรรมกรพิมพ์.

เทม มีเต็ม. (2542). ยันต์. **สารานุกรมวัฒนธรรม**

ไทย ภาคกลาง. (11), 5329-5333.

ธรรมปิฎก, พระ. (2546). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์**

ฉบับประมวลธรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ :

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

_____. (2546). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับ**

ประมวลศัพท์. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ :

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ประเทิน มหาจันทร์. (2534). **ศิลปะการสักลาย.**

กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

เปลื้อง ณ นคร. (2517). **พจนะ-สารานุกรมฉบับ**

ทันสมัย เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ :

ไทยวัฒนาพานิช.

พญาภิไท. (2543). **ไตรภูมิพระร่วง.** กรุงเทพฯ :

บรรณาการ.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับ**

ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นาน

มีบุ๊คพับลิเคชั่นส์.

_____. (2544). **พจนานุกรมศัพท์วรรณคดีไทย**

สมัยสุโขทัย ไตรภูมิภค. กรุงเทพฯ :

ราชบัณฑิตยสถาน.

ศักดิ์ศรี เข้มมั่นคง. (2542). นาค. **สารานุกรม**

วัฒนธรรมไทย ภาคกลาง. (7), 3005-3010.

_____. (2544). ฤๅษี. **สารานุกรมไทยฉบับ**

ราชบัณฑิตยสถาน (25), 16106-16120.

ส. พลายน้อย. (2539). **เกร็ดโบราณคดีประวัติศาสตร์**

ไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.

สรมณี วชิรปราการ. (2551). **เปิดชีวิตเทวดนางฟ้า**

ไขปริศนาแดนสวรรค์. นนทบุรี : สมาร์ทบุ๊ก.

สังคม ศรีราช. (2517). ตะกรุด. **สารานุกรมไทย**

ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (12), 7591.

สังจักริมย์, พระยา. (2550). **เทวกำเนิด.** (พิมพ์ครั้งที่

ที่ 16). กรุงเทพฯ : อมรินทร์.

สำรว นักรเรียน. (2548). **ธรรมะจากเจ็ดตำนาน**

สิบสองตำนาน คาถาพาหุง. (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

สุชีพ ปุญญานุภาพ. (2539). **พระไตรปิฎกฉบับ**

สำหรับประชาชน. (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพฯ :

มหามกุฏราชวิทยาลัย.

สุภาพร มากแจ้ง. (2527). **ภาษาบาลี-สันสกฤตใน**

ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สุลักษณ์ ศรีบุรี และทวีวงศ์ ศรีบุรี. (2530). **ลายสัก**

ที่พบในภาคกลางของประเทศไทย. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสถียรโกเศศ. (2531). **ศาสนาเปรียบเทียบ.** (พิมพ์

ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

อมร ศรีพจนารถ. (2539). ยันต์. **สารานุกรมไทย**

ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (24), 15420-15433.

อรชุน กุรุณนท์. (2550). **พระสิวลีเถระและ**

พระสังกัจจายน์ พระอรหันต์ผู้มีลาภมาก.

กรุงเทพฯ : เพทาย.

อังกา ปัญญาศิลป์. (ม.ป.ป.). **รอยสักไทย.**

กรุงเทพฯ : วิ.ที.เอส. บุ๊คเซ็นเตอร์.

อุทัย ลินธุสาร. (2521). ยันต์. **สารานุกรมไทย.**

(19), 3616.

อุรคินทร์ วิริยะบุรณะ. (2521). **คัมภีร์ยันต์ 108.**

กรุงเทพฯ : ลูก ส. ธรรมภักดี.

_____. (ม.ป.ป.). **เพชรรัตนมหายันต์ 108 ฉบับ**

พิสดาร. กรุงเทพฯ : ส. ธรรมภักดี.

_____. (ม.ป.ป.). **108 ยันต์ ฉบับพิสดาร.**

กรุงเทพฯ : ส. ธรรมภักดี.